

Bijlage VWO
2024

tijdvak 1

Turks

examentor.nl

Tekstboekje

Tekst 1 Karikatürler

tekst I:

tekst II:

bron: twitter monapsikoloji

tekst I:

A: Annee! Genetik ne demek?

B: Sen şimdi güzelsin ya... İşte bu benim sayemde.

tekst II:

A: Hep kendimden bahsettim... Biraz da sen benden bahset.

Tekst 2 Derviş Kaşıkları

“Sevginin yalnızca sözünü edenlerle, onu yaşayanlar arasında ne fark vardır?” diye sordular bir bilgeye. Bilge, büyük bir sofraya hazırladı ve sevgiyi dillerinden eksik etmemelerine karşın, onu günlük yaşamlarında hiç kimseye göstermeyen kişileri yemeğe çağırdı. Sofrada herkes yerini aldıktan sonra, önlerine birer tas sıcak çorba, sonra da derviş kaşıkları denen, sapları bir metre uzunluğunda özel kaşıklar getirildi.

Ev sahibi konuklarına bu kaşıkları nasıl tutmaları gerektiğini anlattı. Herkes kaşığının ucundan tutmak zorunda kaldı. Konuklar, uçlarından tuttıkları bir metre uzunluktaki kaşıkları güçlkle taslarına daldırıyorlar, fakat kaşıklarına çorba doldurup, ağızlarına götürüyorlardı. Ağızlarına bir kaşık çorba koyabilmeyi beceremeyen konuklar, yemekten sonra kalktıklarında, karınlarını doyuramamışlar, kaşıklarından dökülen çorbalarla da sofranın üstünü kirletmişlerdi.

Bilge, bir gün sonra ikinci bir yemek daveti verdi. Bilge bu kez, sevgiyi gerçekten bilen ve her gün sevgiyle yaşayan kişileri çağırdı. Yüzleri aydınlık, gözleri sevgiyle gülümseyen pırıl pırıl kişiler geldi ve bu kez onlar yerlerini aldılar sofrada. Önlerine birer tas sıcak çorba ve sapları bir metre uzunluktaki derviş kaşıkları getirildi. Onlara da kaşıkları sadece saplarının uçlarından tutabilecekleri kuralı söylendi. Ev sahibi bilgenin “Buyurun, afiyet olsun!” sözünden sonra sofradaki herkes, önündeki kaşığı, sapının ucundan tuttu ve herkes kaşığı, karşısındaki kişinin tasına daldırıp, kaşığına aldığı çorbayı, karşısındaki kişinin ağızına uzattı. Bu yöntemle herkes karnını doyurabildi. Konuklar sofradan kalktıklarında ise, sofranın üstünde, dökülmüş tek damla çorba yoktu.

“Bilge, sevginin yalnızca sözünü edenlerle, onu yaşayanlar arasında ne fark vardır?” sorusunu soranlara bu iki daveti anlatmakla yetinir...

bron: edebiyatogretmeni.ne

Tekst 3 Karadeniz Bölgesinde Gezilecek Yerler

Ülkemizin her bölgesi dört mevsimde binlerce yerli ve yabancı turisti ağırlamaktadır. Karadeniz, ülkemizin en dikkat çekici bölgelerindedir. Karadeniz’de doğa harikası yerleri görmek isteyen ziyaretçilerin akınına uğrayan birçok nokta mevcuttur. Göl kenarında yürüyüş yaparken huzura, dik yamaçlardan tepeye tırmanırken adrenaline, yemyeşil yaylasında oksijene doyabilirsiniz.

(1) Sümele Manastırı

Trabzon Maçka’da bulunan Sümele Manastırı denizden tam 1150 metre yüksekte konumlanmıştır. Altındere Vadisi içinde yer almaktadır. ‘Meryem Ana Manastırı’ adı ile de bilinir. Milattan sonra 365-395 yılları arasında inşa edildiği

düşünülmektedir. Hristiyanlığın ilk dönemlerinde inşa edilmiş ve tarih boyunca Hristiyanlar tarafından kutsanarak çok önemli bir yere sahip olmuştur. Dik kayalıklara yapışmış gibi bir görüntüsü vardır. UNESCO Dünya Kültür Mirası Geçici Listesinde yer alan manastır, Karadeniz gezisi sırasında uğramadan geçilmeyecek yerler arasındadır. Karayolu ile ulaşımı sağladıktan sonra, orman içinde kısa bir yürüyüş yaparak manastıra ulaşabilirsiniz. Manastıra vardığınızda dik kayalıklardan göreceğiniz manzara ile doğasına, içindeki freskler ile sanata hayran kalabilirsiniz.

(2) Abant Gölü

Karadeniz Bölgesi’nde yer alan Abant Gölü, insanları eşsiz doğasıyla büyüleyen en popüler gezilecek yerler arasındadır. Bolu ilindedir. Dört mevsim ziyaret edebileceğiniz ve huzur bulabileceğiniz bir atmosfere sahiptir. Yeraltındaki tektonik çöküntüler sonucu oluşmuş doğal bir göldür. Göl ve çevresi birçok türden canlıya da ev sahipliği yapmaktadır. Bu türlerden 51’i yerel türdür. Bu sebeple göl ve çevresi 1988 yılında ‘Tabiat Parkı’ ilan edilmiş ve koruma altına alınmıştır. Mevsimine göre yeşilin, sarının ve kahverenginin her tonunu burada görebilirsiniz. Piknik ve yürüyüş yapmak için uygun alanlar bulunmaktadır. Göl içinde kamp kurabilir, mangal keyfi yapabilir veya olta ile balık tutabilirsiniz. Amatör bir fotoğrafçı bile olsanız Abant Gölü size harika kareler yakalamanız için bir fırsat sunmaktadır. Burada bir günün size yetmeyeceğini düşünüyorsanız yakın çevrede konaklamak için birçok otel ve pansiyon seçeneği bulabilirsiniz.

(3) Anzer Yaylası

Rize şehir merkezine 54 km uzaklıkta bulunan Anzer Yaylası temiz havasıyla ciğerlere, yemyeşil doğasıyla gözlere bayram ettirmektedir. Rize’de mutlaka gidilmesi gereken yerler arasındadır. Yaylada çok sayıda yöreye özgü çiçek bulunmaktadır. Dünyaca ünlü Anzer Balı bu çiçeklerden elde edilmektedir. Anzer Yaylası’na yaz mevsiminde giderseniz her yıl ağustos ayının birinci haftasında düzenlenen Anzer Balı ve Yayla Şenlikleri’ne katılabilirsiniz. Maceracı bir ruha sahipseniz yamaç paraşütü yapabilir, zirve tırmanışlarına katılabilirsiniz. Kamp kurmak ve trekking yapmak için de uygun bir alandır.

(4) Çal Mağarası

Oluşum süresinin yaklaşık 8 milyon yıl olduğu düşünülen Çal Mağarası, Trabzon’un Düzköy ilçesindedir. Doğu Karadeniz’in en popüler ziyaret noktalarından biridir. Dünyanın en uzun ikinci mağarası olma özelliğini taşımaktadır. 8 kilometre uzunluğunda olduğu bilinmektedir ancak hâlâ keşfedilmeyi bekleyen birçok yeri vardır. Mağaranın yaklaşık 1 kilometre uzunluğundaki alanı ziyaretçilere açıktır. 2003 yılında yerli ve yabancı turistlerin ziyaretine açılmıştır. Mağara içinde rahat bir hava akımı bulunduğu için astım ve sinüzit rahatsızlıklarına iyi gelmektedir. Tarihi bir kalenin altında yer almaktadır. İçinde akan deresi, sarkıt ve dikitleri ile büyüleyici bir görüntüsü bulunmaktadır.

(5) Ladik Gölü

Samsun’un Ladik ilçesinde bulunan doğal bir göldür. Tektonik hareketlerle meydana gelen çukura suların dolmasıyla oluşmuştur. İlçedeki balıkçılık sektörüne ve turizme katkısı yüksek bir alandır. Çok sayıda kuş ve balık türüne ev sahipliği yapan gölde özellikle turna ve tatlı su levreği lezzetiyle meşhurdur. Bunun yanı sıra üzerinde bulunan yüzen adalarla ilgi çekici bir yerdir. Çiçekçilik ve seracılıkta çok değerli bir materyal olan torf madeni burada bulunur. Yaz mevsiminde su seviyesi düşse de sonbahardan sonra yağın yağmurlar ve kışın Akdağ’a düşen kar ile tekrar eski halini almaktadır. Su kayağı, yelkenli yarış ve sörf gibi spor aktiviteleri için uygun bir alandır. Yemyeşil doğal alanda piknik yapabilir veya seyir kulesine çıkıp güzel manzaranın keyfine varabilirsiniz.

bron: gezice.com

Tekst 4 Çiçek Çocuklar

(1) Bir dönemin gençliğine ve siyasi düşüncesine yön veren hippiler, 'Çiçek Çocuklar' lakaplarıyla ünlendiler. Fikirleri, temsil ettikleri, protestoları, giyimleri ve tercih ettikleri hayat tarzlarıyla, renklerle ışık saçan bu grup, düşünce özgürlükleriyle birlikte barışı ve sevgiyi kucaklıyordu. Aralarında herkese yer veriyor ve hayatın içinde var olan her şeyde özgürlüğe inanıyorlardı. Tüm dönemlerin gelmiş geçmiş en çılgın nesli Çiçek Çocuklar Hareketi'nin nasıl ortaya çıktığı, ülkemizde yaşananları ve insanlığa getirileri ile Çiçek Çocuklar'ı her yönüyle tanıyacaksınız.

(2) Hippilerin savaşa karşı protesto yaparken silahların namlularına çiçek bırakmalarıyla bu tabirin ortaya çıktığı söyleniyor. Aslında bu lakap, hippilerin yaşam tarzını ve sınırlara, silaha, şiddete ve savaşa karşı çıkmalarını hatırlatırken, aynı zamanda aitliğin dışında kalmayı, özgürlüklerini ve doğaya dönüşü simgeliyordu. Bunun dışında Çiçek Çocuklar isminin dönemin şarkıcılarından olan Scott McKenzie'nin San Francisco şarkısından alındığı da söylentiler arasındadır. Çiçek hadisesi hem pratikte hem de felsefi olarak 9 temsil ediyordu. Uygarlığı ve sevgisizliği reddederek doğada yaşayan Çiçek Çocuklar, kavga ve anlaşmazlıklara karşı bir şekilde çoktan başlarında çiçek taçlarıyla dolaşmaya başlamışlardı.

(3) Çiçek Çocuklar ilk kez Woodstock Festivali'nde toplandı. İlk olarak 1969 yılında New York'ta yapılmış olan festival önce Woodstock'ta yapılması planlanırken arazi aksaklıkları nedeniyle yer değişikliği yapılarak Bethel yakınlarındaki bir arazide yapıldı. Orijinal adı *Woodstock Music and Art Fair* olan festivalin yeri değişse bile ismi değiştirilmedi. Üç gün boyunca süren festivalin düzenlemesindeki amaç, devamlı olarak savaşı protesto eden ve sürekli şiddete karşı çıkmaya çalışarak siyasi olayların içinde kalan Çiçek Çocuklar'ı bir araya getirerek dikkatlerini sadece, kendileri için mühim olan müzik, barış ve sevgiye yoğunlaştırmaktı. Festivale katılan sanatçılar arasında Janis Joplin, Jimi Hendrix, the Who, Crosby, Joan Baez gibi 70'li yılların en önemli müzisyenlerinden bazıları vardı.

(4) Tüm kuralları, yetkileri, savaşı ve zorunlu askerliği reddediyorlardı. Çiçek Çocuklar tüm dönemlerin gördüğü gelmiş geçmiş en çılgın nesli ve radikal gruplarından biriydi. Anı yaşamak onların felsefesi idi. "Aşk, özgürlük, barış!" en bilinen sloganlarıydı. Parasız ve toplumun baskıladığı ahlak kurallarının dışında bir yaşam sürerek her alanda özgürlüğü savunuyorlardı. Yaşam alanı olarak sokaklara ya da açık ortak alanlara yerleşerek bir grup halinde, komün olarak yaşıyorlardı. Geçim kaynağı olarak toplayıcılık ve bahçecilik yaparak hayatlarını sürdürüyorlardı. Genel olarak vegan ya da vejetaryenlerdi.

(5) Çiçek Çocuklar, sahip oldukları eşyaları satarak seyahat etmeye başladılar. Otostop yaparak farklı yerlere gitmeye, Avrupa'dan Asya'ya geçişte İstanbul'u kullanmaya başlamışlardı. Böylece hippie akımı ülkemizde de kendine bir yer edinmişti. O dönemde Beyoğlu, Sultanahmet ve Sirkeci civarında gelişen bu yaşam tarzı, madde kullanımı ve satışına, dilencilik ya da bulaşıcı hastalıklar nedeniyle pek olumlu bakılmamış olabilir. Ülkemizin hippie kraliçesi olarak anılan Perihan Yüce ise 16 yaşında İzmir'den İstanbul'a kaçarak hippie hayatı yaşamaya başlamış biriydi.

(6) Düşünce tarzları ile ne kadar olumlu bir düşünceye sahip olsalar da her komün yaşam gibi bu akımın da kendi içinde ters giden yanları vardı. Yetkileri hiçe sayan hippiler kuralları, aile kavramını da reddediyorlardı. Bu da medeniyetten uzaklaşarak geriye gitmek demektir. Paraya tapmama mantığı güzeldi fakat neredeyse tamamının çalışmamasından kaynaklı parasızlık, onları yasa dışı işlere itiyordu. Bir aitlik veya sahip olma duygusu yoktu. Onlara göre her şeye sahiplerdi ve hiçbir şeyleri yoktu. Sokakta yaşamaları gerekiyordu ve bu durumda yıkanma gibi temizlik alışkanlıkları da yok oluyordu. Bu da hastalıkların yayılmasını hızlandırıyordu. Tüm bunlara rağmen onları düşünceleriyle anlamak ve özgürlük felsefelerini kavramak gerekiyor. Onların karşı çıktıkları olgu savaş ve kabul ettikleri ise barış ve sevgiydi.

bron: dergice.com

Tekst 5 Leyleklerin Uzun Göç Yolculuğu

(1) Anadolu sadece medeniyetler için değil, hayvanlar için de bir köprü görevi görüyor. Bahar ve yaz aylarını Avrupa ve İskandinav ülkelerinde geçiren göçmen kuşlar, ağustos ayından itibaren kışı geçirmek üzere Afrika'ya ve Uzakdoğu'ya doğru göç etmeye başlıyorlar. Mart ayından itibaren göçmen kuşların konaklama ve geçiş yeri haline gelen Anadolu bu dönemde yaklaşık 5 milyar göçmen kuşa ev sahipliği yapıyor. Bunların içinde en ilgi çekici türlerden biri olan leylekler, yeni doğan bebekleri ailelerine getirmeleri gibi tarih boyunca çeşitli efsanelerin konusu olmuştur. 19. yüzyılda Hans Christian Andersen'in 'Leylekler' adlı masalıyla popüler hale gelen bu efsanenin çıkış yeri Avrupa, fakat Filipinler'den Güney Amerika'ya kadar geniş bir coğrafyaya yayılmış durumda.

(2) Çoğunlukla Sahra Çölü'nün altında kalan tropikal Orta Afrika'dan Güney Afrika'nın güneyine ve hatta Hindistan'ın güneyine kadar olan geniş bir coğrafyada kışı geçiren leylekler, Avrupa ve Anadolu'dan Afrika'ya göç ederken doğrudan Akdeniz üzerinden geçmezler. Denizin dar olduğu Çanakkale ve İstanbul boğazlarını kullanarak, doğuda İskenderun Körfezi, Amanos Dağları, Rift Vadisi uzantısını geçerek Süveyş Kanalı üzerinden Nil Nehri boyunca yollarına devam ederlerken, batıda da Cebelitarık Boğazı'nı kullanırlar. Göç rotalarının karaya bağımlı olmasının nedeni uçmak için gereksinim duydukları sıcak hava termallerinin deniz üzerinde oluşmamasıdır. Uzun mesafeleri az enerji harcayarak kat etmek için, kanat çırpmadan, süzülerek uçarlar. Gündüzleri yerden yükselen bu sıcak hava akımlarının içinde dönerek yükselirler. Termalin büyüklüğüne göre 3300 metreye kadar yükseldikten sonra, bir sonraki termali yakalayana kadar alçalarak süzülürler.

15 rotaları üzerinde ilerlerken daha az enerji harcarlar. Termaller olmasaydı, leyleklerin kanat çırparak göç etmeleri, enerji sorunu nedeniyle imkânsız olurdu. Böylece yaklaşık yüzde 27'lik bir enerji kazançları oluyor. Gündüz göç eden leylekler, gece olunca termallerin kaybolmasıyla ertesi sabaha kadar uygun yerlerde konaklıyorlar. Göçe devam edemeyecek kadar yorgun oldukları zaman, geceledikleri alan güvenli ve besin açısından zengin ise, birkaç gün burada dinleniyorlar.

(3) Bir sonraki baharda aynı üreme alanına dönecek olan leylekleri, göç sırasında besin azlığı, avcılık, çevre kirliliği gibi pek çok tehlike bekliyor. Yorucu ve tehlikeli olan göçü gerçekleştirmek üzere, binlerce yıldır birbirinden ilginç pek çok yetenek geliştirmişler. Yapılan araştırmalar kuşların gündüz güneşe, gece ise ay ve yıldızlara göre uçacakları yönü tayin edebildiklerini gösteriyor. Kuşların çoğu gibi leylekler de gündüz vakti güneşe göre hareket ediyorlar. Ardıç kuşlarının gökyüzünü göremeyecekleri şekilde yuvarlak bir kafese konduklarında huzursuzluğa kapılarak mevsimlik göç istikametlerine döndükleri tespit edildi. Göçmen kuşlar güneş, ay ve yıldızları göremedikleri halde yönlerini nasıl

buluyorlardı? Yapılan araştırmalar birçok hayvanın biyolojik pusulalara sahip olduklarını ortaya çıkarıyor. Göçmen kuşların boyun kısımlarında ferromanyetik taneciklerin bulunduğunu ve demir açısından zengin bir mineral olan 'manyetit'ten oluşan bu taneciklerin yerkürenin manyetik alanına göre hassasiyet gösterdikleri keşfedildi. Göçmen kuşlar, bu doğal pusulalarından göç esnasında en yüksek biçimde faydalanıyorlar. Dünyanın manyetik alanının kuvvet çizgilerine göre kendi konumlarını tespit ederek doğru yönü buluyorlar. Kafalarının içindeki bu pusula sayesinde kapalı havalarda da yollarını kaybetmiyorlar. Bulutlu bir günde bile yönlerini şaşırıyorlar. Kuşların yönlerini koku alarak da bulabildikleri ortaya çıkarılmış. Havadaki zerrecikleri algılıyorlar ve bunlar yardımıyla yer tespiti yapabiliyorlar.

(4) Leylek çiftleri birlikte kuluçkaya yatıyor

Bir metreyi geçen boyuyla su kenarlarında yaşayan büyük bir kuş türü olan leylekler; böcekler, balıklar, amfibiler, sürüngenler, küçük memeliler ve kuşlar gibi çok geniş besin kaynağına sahip. Tek eşliler, 18 eşler arasında hayat boyu sürecek bir bağ bulunmuyor. Hem erkeği hem de dişisi, yuvalarını birkaç yıl kullanılabilir şekilde saz ve samandan yapıyor. Dişi leylek her yıl bir kereliğine dört yumurta yumurtluyor. Leylek çiftlerinin her ikisi de kuluçkaya yatıyor ve yavruları birlikte besliyor. Yavrular bir aylık süreyi biraz geçince yumurtadan çıkıyor. Doğduktan yaklaşık iki ay sonra yuvadan ayrılırsalar da 7 ila 20 gün kadar ebeveynleri tarafından beslenmeye devam ediyorlar. Leylekler sonbaharda yavrularıyla birlikte kışlama alanına geri dönüyorlar.

bron: tetrailetisim.com

Tekst 6 Dijital Tembellik

(1) Telefonunuzun şarjının bittiğini düşünün. Daha önce size gönderilen önemli bir e-postaya erişmeniz gerekiyor. Bir arkadaşınızdan yardım istiyorsunuz ve onun telefonundan internete girip e-posta adresinizi yazıyorsunuz. Peki şifreniz neydi, bulabileceğiniz bir yere kaydettiniz mi?

(2) İçinde bulunduğumuz teknoloji çağında etrafımız dijital cihazlarla çevrili. Bu cihazlar sayesinde işlerimizi kolaylıkla hallediyor, sosyalleşiyor, iletişim kuruyor, fotoğraf ve video çekerek anılarımızı kaydediyor, ihtiyaç duyduğumuz bilgilere hemen erişebiliyoruz. Bu cihazlar sayesinde tasarruf ediyoruz. Bu tasarruf nasıl mümkün oluyor? Örneğin sevdiklerimize hediye almak için onların doğum günlerini artık aklımızda tutmaya ihtiyaç duymuyoruz. Çünkü çoğumuz bunu bizim için yapılan hatırlatıcı uygulamalara veya sosyal medya hesaplarına sahibiz. Hatta saatlerce alışveriş merkezlerinde gezmeye gerek kalmıyor. Bir tuşa basarak hediyeyi sipariş ediyoruz. Telefon numaraları da rehberimizde kayıtlı. Üstelik bazı resmî kurumların ya da restoranların numaralarını kaydetmeye bile gerek duymadan internet üzerinden bulabiliyoruz. E-posta veya sosyal medya hesaplarımızın şifreleri otomatik olarak kaydedilebiliyor. Böylece her seferinde şifremizi hatırlamamız gerekmiyor. Navigasyon uygulamaları bulunduğumuz farklı konumları hafızasına kaydedebiliyor ve daha önce ziyaret ettiğimiz bir yere aracımızla tekrar gitmek istediğimizde adresi tekrar yazmamıza gerek kalmadan otomatik olarak karşımıza çıkarabiliyor. Teknoloji her an elimizin altındayken birçok şeyi aklımızda tutmamıza gerek var mı?

(3) Teknolojinin hayatımızı kolaylaştırdığı ortada. Ancak bu teknolojiler belleğimizi nasıl etkiliyor? Yanıtı basit; belleğimizi tembelliğe itiyor gibi görünüyor. Bu durum 'Google etkisi' ya da 'dijital tembellik' olarak adlandırılıyor. Çünkü öğrendiğimiz bilgiler tekrar edilerek uzun süreli belleğe aktarılıyor. Günümüzde ise bir bilgiyi belleğimizde tutmaya çalışmak yerine genellikle internette aramayı tercih ediyoruz. Bu nedenle de kolaylıkla unutuyoruz.

(4) Columbia Üniversitesinden bir grup, Google'ın belleğimizi nasıl etkilediğini incelemek için bir araştırma yaptı. Araştırma sırasında katılımcılara dört farklı test uygulandı. Bunlardan birinde katılımcılara genel kültür bilgileri içeren 40 ifade sunuldu. Gruplardan birine test aşamasında bu bilgilere erişebilecekleri bilgisi verilirken, diğer gruba test aşamasında bilgilere erişimin mümkün olmayacağı bildirildi. Daha sonra katılımcılardan hatırlayabildikleri kadar çok ifadeyi yazmalarını istendi. Sonuçta okudukları bilgilere erişebilecekleri söylenen grubun, diğer gruba göre çok daha az bilgi hatırladığı belirlendi.

(5) Öğrendiğimiz bilgiler, gördüğümüz, duyduğumuz, anlamlarını kavradığımız şekilde belleğimize kodlanıyor. Kodlanan bilgiler ise ilk olarak kısa süreli belleğe kaydediliyor. Daha sonra bilgiler tekrar edildiğinde ya da hatırlandığında uzun süreli belleğe aktarılıyor. Araştırmacılara göre bu durumun nedeni, insanların daha sonra erişebileceklerini düşündükleri bilgileri belleklerine kodlayarak kaydetmek için çaba sarf etmemeleri. Bir siber güvenlik şirketi olan Kaspersky Lab tarafından gerçekleştirilen araştırma sonucunda, katılımcıların neredeyse tamamı (%91,2) interneti beyinlerinin dijital bir uzantısı gibi gördüklerini söyledi. Araştırmaya uzman yorumları ile katkıda bulunan Birmingham Üniversitesi Psikoloji Bölümünden Maria Wimber, öğrenilen bilgileri tekrar etmenin bellekte kalıcı hâle gelmesini sağladığını ancak pasif olarak tekrar etmenin, örneğin internette tekrar tekrar aramanın benzer bir etkisinin olmadığını belirtiyor. Wimber'e göre ihtiyaç duyulan bir bilgiyi hatırlamaya çalışmak yerine hemen internette aramak, bilginin bellekte kalıcı olmasını engelliyor.

(6) Klinik psikolog Pragma Lodha, dijital tembellikten korunmak için birtakım önerilerde bulunuyor. Bunlardan biri dijital detoks yapmak, yani zaman zaman dijital cihazları belleğimizin bir uzantısı gibi kullanmaya ara vermek. Lodha bunun yanı sıra bizim için önemli olan bilgileri aklımızda tutma alışkanlığı edinmemizi öneriyor.

(7) Tarih boyunca birçok insan teknolojik gelişmelerin veya yeniliklerin sağladığı kolaylıkların bizleri doğal becerilerimizi kullanmaktan alıkoyacağından endişe etmişti. Örneğin Sokrates endişesini “Düşünülen şeyler, her daim yazıya geçirilmek suretiyle unutulma potansiyeline sahiptir; çünkü yazının muhafaza edici gücünün verdiği güven, insanın düşüncesini aktif ve reaktif tutmasını önler.” sözleriyle belirtmiş. Teknolojinin sunduğu imkânlardan faydalanırken amacımız gelişimimize katkı sağlamak olmalı. Ancak teknolojiyi araç olarak kullanmayı bırakıp, teknolojiye bağımlı hâle gelmeye başladığımızda dijital tembellere dönüşebiliriz.

bron: bilimgenc.tubitak.gov.tr

Tekst 7 Dedikodunun Evrimsel Kökenleri

(1) Dedikodu, en az iki kişi arasında geçen, o an ortamda bulunmayan kişi ya da kişilerle ilgili yapılan ve olumlu ya da olumsuz içeriğe sahip olabilen her türlü konuşmaya verilen addır. Dedikodu yapmak, her ne kadar coğrafya ya da kültür ayırt etmeksizin türümüzün istisnasız her bir üyesi tarafından sergilenen bir davranış olsa da dışarıdan bakıldığında genellikle olumsuz bir izlenime sahip olduğunu söylemek herhalde hatalı olmaz. Ancak dedikodu yapma eylemini daha geniş bir bakış açısıyla incelediğimizde, birlikte anıldığı bu kötü ünü aslında hiç de hak etmediğinin farkına varırız.

(2) Dedikodunun her şeyden önce bir tür haber değiş tokuşu olduğunu söylemek gerekir. Dedikodu yapan kişi, çevresindeki bir kişi ya da olayla ilgili bir detaya erişir. Bunu yaparken çoğunlukla kendisi de benzer biçimde karşısındakine bilinmeyen bazı detaylar verir. Bu sayede çok daha az emek ve zaman harcayarak çevresinde olup biten, kendisini doğrudan ya da dolaylı olarak ilgilendiren birçok durumla ilgili haberdar olur. Sağlanan bu yararı küçümsemek gerekir. Öyle ki, kişi bu yolla kendisi daha önce farkına varamamış olsa bile çevresindeki insanların nasıl davrandıkları ve ileride kendisine de nasıl davranabilecekleri konusunda bilgi ve düşünce sahibi olur. Bu ise kişinin toplumsal konum ve statüsünü korumasında önemli ölçüde yardımcı olur. Böylece kişi, dedikodu ve diğer iletişim yollarıyla sağlanan 'istihbarat' ile toplumun bu yanlış davranışa karşı uygulayacağı olası yaptırımlardan ve davranışın sonuçlarına katlanmaktan kurtulur.

(3) İnsan olarak diğerlerinin yaşamları konusunda oldukça meraklıyız. Bu, tarih öncesi atalarımızdan kalan bir mirastır. Evrimsel geçmişimizdeki toplumsal yaşam biçimimiz incelendiğinde şu görülür ki atalarımız, her üyenin birbirini tanıdığı görece küçük gruplar halinde yaşardı. Bu topluluklar, İngiliz antropolog Robin Dunbar'ın geliştirdiği teoriden yola çıkılarak "Dunbar Sayısı" adı verilen ve yaklaşık 150 kişiye karşılık gelen bir büyüklükte olurdu. Başta doğa koşulları, kısıtlı kaynaklar ve yırtıcılar olmak üzere birçok güçlük savaştığımız atalarımız, yaşamlarını sürdürebilmek ve genlerini sonraki kuşaklara aktarabilmek için topluluktaki diğer üyelerle iş birliği yapmak durumundaydı. Avcılara karşı toplu olarak savaşmak belki avantaj sağlıyordu ancak söz konusu kısıtlı kaynaklar ve eş adayları olduğunda topluluktaki her bir üye aynı zamanda bir diğeri için rakipti. Bu durumda topluluk içindeki diğer bireylere karşı da üstünlük kurmak gerekiyordu. İşte, burada devreye dedikodu girdi. Topluluk içindeki bireyler yaşamlarını sürdürmek adına oldukça önem taşıyan avlanma ya da hayatta kalma yöntemlerini dedikodu aracılığıyla öğrenerek diğerlerine karşı üstünlük elde ettiler.

(4) İnsan dışındaki primatlarda dedikodunun ilkel biçimi olarak niteleyebileceğimiz 'tımarlama' denen bir davranış görülür. Şempanze, goril, orangutan ve babun gibi yüksek memelilerin bazen ikili bazense üçlü ya da dördü gruplar halinde gerçekleştirdiği bu tımarlama eylemi, canlıların birbirlerinin vücutlarındaki bitleri ve diğer kalıntıları ayıklaması, birbirlerini temizlemesi ve kaşınması olarak kendini gösteren bir tür sosyal bakım işidir. Ancak tımar etme eyleminin tek işlevi bireylerin kişisel bakımını sağlamak değildir, hatta öncelikli işlevi olmadığı bile söylenebilir. Karşılıklı tımarlama, aslında 26. Birbirlerini tımarlayan bireyler, topluluktaki diğer üyelere göre birbirlerine daha yakın davranırlar. Adeta bir anlaşma yaparak geniş toplulukta küçük bir grup oluşturup avlanma, kavga etme ve eş bulma gibi etkinliklerde ortak hareket etme eğiliminde bulunarak anlaşma sağlarlar.

(5) Dedikodu yapmak dışarıdan bakıldığında boşa harcanmış bir zaman olarak görülebilir. Bu, belli açılardan haklılık payı olan bir görüştür. Ancak psikoloji alanında yapılan çalışmalar gösteriyor ki dünya üzerinde tek bir insan bile yoktur ki günlük yaşamında hiçbir biçimde dedikodu yapmamış olsun. Dedikodunun sağlamış olduğu bilgi, kalabalık insan gruplarıyla bir arada yaşayan türümüz için yaşamsal öneme sahiptir. Öyle ki birey, kısıtlı kaynaklar için sayısız rakibinin olduğu bu toplumsal sistemde, rakiplerine yalnızca bilginin sağladığı güçle üstün gelebilir ki dedikodu buna önemli ölçüde katkıda bulunur. Günümüzde olduğu gibi evrimsel geçmişimizde de kaynak elde etme konusunda avantaj sağlamıştır ki kuşaklar boyunca varlığını sürdürebilmiş ve bugüne ulaşabilmiştir. Bunun yanında insanlarda böylesine büyük beyinlerin gelişmesinde de kayda değer bir etkisi olmuştur. Kısacası dedikodu, tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda, insanı insan yapan en önemli etkenlerden biridir.

bron: alegoridergi.com

Tekst 8 'Bu Ders, Modern Dünyanın Gerekliliği'

(1) Yaklaşık 20 yıldır kuşaklar ve gençler üzerine araştırmalar yapan Evrim Kuran gençlerin çeşitlilik ve hakkaniyet konularına dair 'entelektüel bir açlık' beslediğini fark ediyordu. Gençlerin tabu olarak algılanabilecek konuları ciddi bir merakla ele alabildiğini ve bu alana yönelik farkındalıklarını geliştirmek istediklerini söylüyordu. Yıllarca araştırmalarda duyduğu bu talepler sonucunda MEF Üniversitesi'nde 'Çeşitlilik, Kapsayıcılık ve Hakkaniyet' dersi vermeye başladı. Kuran'la dersin önemini konuştuk.

(2) Çeşitlilik, kapsayıcılık ve hakkaniyet kavramlarının gençlere hissettirdiği duygu ne, onlar için neyi ifade ediyor?

Yaptığımız araştırmalarda "Bizi farklılıklarımızla kabul edin, kutuplarının arası gitgide açılan bir ülkede birbirine benzemeyen insanları bir araya getirin, daha barışçıl bir iklim olsun, farklılıklarımızın zenginliğimiz olduğunu hatırlayalım." diyorlardı. Adaletsizlik meselesini çok dile getiriyor, umutsuzluğa düştüklerini anlatıyorlardı. Çeşitlilik, kapsayıcılık ve hakkaniyet dünyanın uzun zamandır konuştuğu bir konu. Oğlumun yaşadığı Kanada'da bu dersleri ilkokulda almaya başlıyorlar. Barış iklimini sağlayabilmek için davranışa ve dile dikkat etmeye küçükken başlamak gerekiyor.

(3) Derste neler yapıyorsunuz?

Günümüzde hakkaniyetin neden önemli olduğunu, zihnimizde barındırdığımız yersiz düşünceleri, davranışlarımızdaki ayrımcılığı konuşuyoruz. Bir tartışma ortamı sunarak dilimizdeki ötekileştirmenin farkına varmamızı sağlamaya çalışıyorum. Meritokrasi (Kişilerin yetenek ve zekâ gibi bireysel üstünlüklerine dayanan yönetim anlayışı), yaş ayrımcılığı, toplumsal cinsiyet, engellilere yönelik ayrımcılıklar, etnik ayrımcılık gibi birçok kesim tarafından tabu görülen konuları konuşup içinde bulunduğumuz kültürün dinamiklerini ve çocukluğumuzda edindiğimiz 30 irdeliyoruz. Böylece daha önceki yanlış düşüncelerimizi düzeltmeye çalışıyoruz.

(4) İlk dersten bugüne nasıl bir fark görüyorsunuz?

Dilleri değişmeye başladı. Hepsi pırıl pırıl çocuklar ama ne kadar ayrımcılık yaptıklarını gördüler. Birbirlerine "Öyle değil, böyle diyelim!" dediklerini görünce çok mutlu oluyorum. Onları iyi uygulamaları olan çeşitli şirketlerle buluşturuyorum. Abdi İbrahim Otsuka'nın ruhsal hastalıklar yaşayanlara yönelik dilde damgalamayı önlemeyi amaçlayan 'Öyle Söyleme!' kampanyasını yapan liderleri dinlediler. Kızdığımızda "Deli misin!" demenin hastalar ve hasta yakınları için ne kadar incitici olduğunu anladılar. Tabuları deviren bir ders bu.

bron: hurriyet.com

Ga verder op de volgende pagina.

Tekst 9 Dünya Kültürünü Şekillendiren Beş Ülke

(1) Ülkelerin küresel çaptaki etkisi genellikle askeri, siyasi veya ekonomik güçleriyle ölçülür. Ama bazı ülkeler kültürleri, yemekleri, moda ve eğlence dünyaları ile iz bırakmıştır.

(2) İtalya

Valentino, Armani, Versace ve Gucci gibi markalarıyla ünlü İtalya, 'modaya uygunluk' ve 'revaçta olma' bakımından tam puan aldı. İtalyanların görünümüne dikkat ettiği biliniyor. Ama detaya dikkat özelliği sadece moda alanında değil, yemekten mobilyaya kadar birçok alan için geçerli. Yemekte İtalyan etkisini tam olarak hissetmek için Roma'ya gidilmesi tavsiye ediliyor. Dışarıda yemek burada çok yaygın olduğu gibi hem geleneksel mutfağı hem de modern yemek çeşitlerini bulmak mümkün.

(3) Fransa

'Modernlik', 'prestij' ve 'modayı takip etme' bakımından yüksek puan alan Fransa'nın kültürel etkisi de dünya çapında hissediliyor. Örneğin, Paris'te yaşayan yazar Roobens Fils bu konuda şunları söylüyor: "Çok uzaklardaki insanlar bile Fransız mutfağı, sanatı ve modasından hoşlanıyor ve ilham alıyor. İran'a gittiğimde Moliere'i sevdiğini söyleyen insanlarla karşılaşmak beni çok şaşırttı. İran'da Moliere'i tanıyorlar yani!"

(4) Fransız kültürünü ilk elden tecrübe edecek en iyi yer Paris olsa da Bordeaux, Lyon ve Toulouse da çok iyi ve daha küçük çaplı alternatif şehirler olarak görülüyor. Bordeaux iyi şaraplarıyla ünlü. Ayrıca Paris dışında çok sayıda tarihi binaya sahip bir şehir. Fransızlar ulus olarak kimlikleri ve dilleri ile de gurur duyarlar. Çoğu Fransız, kendi ülkesinde, bildiği halde İngilizce veya başka bir yabancı dil konuşmayı tercih etmez. "Fransa'da yaşamaya gelen biri oraya uyum sağlamak zorundadır çünkü Fransızlar size uymak için çaba göstermez." diyor Fils.

(5) Amerika Birleşik Devletleri

ABD 'modernlik' ve 'eğlence dünyasında etkili olma' kategorilerinde yüksek puan aldı. Amerikan filmleri, müzikleri, televizyon programları dünya çapında izleniyor. Ülkenin teknoloji sektörü Facebook, Twitter, Google, Amazon gibi şirketleriyle milyarlarca insanın hayatına girmiş durumda. Bu Amerikan kimliği, her şeyin mümkün olabileceği üzerine kurulu 'Amerikan Rüyası'na dayanıyor. Ülkenin en büyük şehri olan ve 'hiç uyumayan şehir' olarak bilinen New York City, yaşam koşullarının zorluğuna rağmen Amerikan değerlerini en iyi ifade eden şehirdir. Frank Sinatra bir zamanlar burası için "Orada başarılı olursam her yerde olurum." demişti. Ülkenin diğer kıyısında Los Angeles'ta ise Hollywood eğlence ürünleri ile ABD'nin yanı sıra tüm dünyanın kültürünü şekillendiriyor. Ancak bu iki kıyı arasında değişken coğrafyası ve 300

milyon nüfusu ile ABD farklı etnisite ve kültürleri barındırıyor. Şehirlerin de birbirinden farklı ruhları var. Miami, Chicago gibi değil örneğin.

(6) İspanya

Çincenin ardından İspanyolca dünyada en fazla konuşulan ikinci dildir. O yüzden yabancı dile eğilim azdır. 'A World to Travel' adlı sitede seyahat blogları yazan Galiçyalı Inma Gregorio, "Gittiğim her yerde, İspanya'nın dilinden dinine, mutfağından festivallerine kadar birçok şey buluyorum ülkeme ait." diyor. Yemeğe önem veren İspanya'nın tapas kültürü de dünyaya yayılmış durumda. Yemek sosyalleşme ve paylaşma aracı olarak da görülüyor. Çoğu kişi İspanya'da insanların yaşamak için çalıştığını ve hayata karşı rahat bir tutum takındığını söylüyor.

(7) İngiltere

'Prestij sahibi olma' kategorisinde İngiltere üst sıralarda yer alıyor. İngiltere'de yaşayanlar güçlü bir çalışma etiği, değişime açık olma ve yeni buluşlar üretme özellikleriyle övünüyor. Dünyanın en iyi üniversitelerinin bir kısmı İngiltere'de bulunuyor. İngilizce, etkisi ve yaygınlığının yanı sıra, diğer dillerden ödünç alma esnekliği ile biliniyor. Çok sayıda insan dışarıdan gelerek bu ülkede yeni bir hayat kurabiliyor. Ancak İngilizlerin her zaman söyledikleri şeyi kastetmediklerini akılda tutmak gerekir. Tam olarak ne demek istendiğini anlamak için dildeki nüansları bilmek ve vücut dilini gözlemek gerekir. Dünyanın önemli finans ve iş merkezlerinden biri olan Londra'ya çalışmak için diğer ülkelerden gelen çok sayıda insan var. Müze, tiyatro ve konser salonlarının bolluğu ile kültür dünyasını çok yakından takip etmek, sürekli yapacak bir şey bulmak mümkündür bu şehirde.

bron: dergice.com

Tekst 10 NASA Hakkında İlginç Bilgiler

(1) Evren, uzay, gezegen gibi kavramlar, insanlar için her zaman ilgi çekici olmuştur. NASA, tam da bu kavramları araştıran Amerikan Havacılık ve Uzay Dairesidir. Bu uzay kurumu, temellerinin atıldığı ilk günden beri, bünyesinde bulunan genç ve dinamik beyinler sayesinde her döneme damgasını vurmuştur. Çalışma ortamının ve ele aldığı kavramların olağanüstü olduğu düşünülürse, mazisinde oldukça ilginç şeylerin yattığını tahmin etmek çok da zor değil.

(2) NASA tam bir mucit

Adını genellikle uzay ile ilgili konularda duyduğumuz NASA, aslında günlük hayatta kullanılan birçok icadın mucididir. Bünyesinde bulunan dinamik beyinler sayesinde çocukların oynadığı su tabancalarından, yüzücülerin kullandığı mayolara hatta duman detektörlerine kadar birçok icadın temelini oluşturmuştur. İlk başlarda astronotların uzay üstlerinde kas kaybetmemeleri için yapılan aletler, spor aletlerine; Ay yüzeyinde delgi ve vakum görevi gören materyaller, kablosuz aletlere; yıldızların doğumunu görüntülemek için kullanılan lensler ise kulak termometresine dönüştürülerek piyasaya sunulmuştur.

(3) Gezegen koruma birimi oluşturdu

Asırlardır gezegenimizden başka bir gezegenin olup olmadığı hep bir merak konusu olmuştur. Bu merak beraberinde araştırma arzusunu getirmiş ve her seferinde akıllarda soru işareti bırakarak sonuç alınamamıştır. Bu araştırmaların başını çeken ve büyük işlere imza atan NASA, başka bir gezegenin daha olabileceği **36** ve Gezegen Koruma Birimi oluşturmuştur. Başka bir gezegenin olma olasılığı ya da bizi bulan bir gezegenin daha üstün bir medeniyete sahip olması, muhtemel bir istilanın Dünya'yı yok edebileceği düşüncesini uyandırmıştır. NASA bu duruma karşı tedbirli olabilmek için Dünya'yı koruma altına alma ihtiyacını duymuştur.

(4) Akıl almaz davalara şahitlik etti

Uzay programı çalışmalarında son derece başarılı olan NASA, araştırmalarına hasar getiren ilginç davalara da şahitlik etmiştir. Bunlardan birincisi NASA'nın Kızıl Gezegen'e iniş yapmasının ardından, Mars'ın atalarından yadigâr kaldığını üsteleyen üç Yemenli tarafından açılmıştır. Her ne kadar bu üç adamın gerekli belgeleri sunduğu iddia edilse de dava, NASA Basın İşleri Müdürünün "Mars tüm insanlığın malıdır, 2-3 adamın değil!" sözüyle düşmüştür. Bir diğer dava ise Asteroid 433 Eros üzerinde hak iddia eden Gregory Nemits ve şirketi tarafından açılmıştır. 2001 yılında bu asteroidin üzerine uzay aracı indiren NASA'dan, 20 dolarlık park ücreti talep edilmiştir.

(5) 38

Uluslararası Uzay İstasyonları, NASA'nın harcamalarının büyük bir bölümünü oluşturuyor. Bu istasyonları ayakta tutabilmenin günlük maliyeti 8 milyon dolara, yıllık ise 3-4 milyar dolara mal olduğu söyleniyor. Bu durumu ticarete dökmek isteyen ve özel şirketlerle anlaşılan NASA, uzun zamandır istasyonların bazı bölümlerini ziyaret etmek isteyenlere açmak için hesaplar yapıyor. Bu hesaplara göre her yıl sadece iki kere gidilebileceği ve her seferde sadece altı kişinin olabileceği planlanıyor. Ancak uzaya astronot göndermenin 80 milyon dolar, bir gece konaklamanın ise 35 milyon dolar olduğu göz önünde bulundurulursa uzaya yolculuğun maliyeti hiç de ucuz olmayacak.

(6) NASA'nın ikizler deneyi

İnsan vücudunun uzaya ne gibi tepkiler vereceğini anlamak isteyen NASA, tek yumurta ikizleri ile ilginç bir deney gerçekleştirdi. Bu deneyde gönüllü olan Scott ve Mark kardeşlerden biri (Scott) uzaya gönderildi. Scott bir yıl boyunca uzay istasyonunda yaşarken, kardeşi Mark ise kontrol altında tutuldu. Bir yıllık bu deneyin sonucunda elde edilen bilgiler ise oldukça ilginç! Dünya'ya dönen Scott'un kardeşinden 5 cm daha uzun olduğu gözlemlendi. Genetik faktörlere de bakan NASA, yağ oranında fazlalık, kromozom sonlarındaki telomen boylarının artması gibi bulgulara da rastladı.

(7) Uzay istasyonlarının yapımı

Uzayda asılı duran uzay istasyonlarının yapımı büyük bir merak konusudur. Tam bir mühendislik harikası olan uzay istasyonları Dünya'da hazırlanan modüllerin uzaya fırlatılarak bir araya getirilmesi ile oluşur. İlk parçası 1998 yılında fırlatılmıştır. Yoğun çalışmalar sonucunda basınçlı modüller, dış iskelet ve güneş panellerinin bir araya getirilmesiyle birlikte adeta Dünya dışında yaşanılabilir yapay bir uydu hazırlanmıştır. Yapılışı uzun zaman alan Uluslararası Uzay İstasyonunu dünyadan görmek ise mümkündür. Gün içinde Güneş ışığının engellemediği, uygun saatlerde çıplak göz ile görülebilmektedir.

bron: dergice.com

Tekst 11 Öğrenci Dostu Şehirler

Lees eerst de opgaven voordat je naar de tekst gaat.

Türkiye Üniversite Memnuniyet Araştırması [TÜMA]'nın temel amacı, öğrencilerin Türkiye'deki üniversitelerimizden tatmin olma düzeylerini belirlemek ve bu kapsamda üniversiteleri öğrencilerin memnuniyet düzeylerine göre sıralamaktır. Araştırmaya göre üniversite öğrencilerinin en çok memnun kaldığı şehirler açıklandı:

(1) Eskişehir

Listenin başında gerçek anlamda 'öğrenci dostu olan' Eskişehir geliyor. Kültürel faaliyetleri ile öğrencilerin kalbini fetheden Eskişehir; öğrencilerin mal ve hizmetlerden yararlanabilme, gereksinimlerini karşılayabilme düzeyi açısından da diğer şehirlerle kıyaslandığında olumlu sonuçlar veriyor. Eskişehir sınırları içerisinde ESTÜ, Anadolu ve Osmangazi olmak üzere üç tane eğitim açısından kaliteli üniversite bulunuyor. Gençlik merkezlerinin düzenlediği ücretsiz etkinlikler ile rahat bir öğrencilik dönemi geçirebilir ve *network* alanınızı genişletebilirsiniz. Avrupa şehirlerini anımsatan Eskişehir, öğrencilerin hep gözdesidir.

(2) Antalya

İnsanların bir yıl boyunca tatil yapmayı planladığı bir şehirde üniversite okumak size de cazip gelmiyor mu? Dersten çıkınca veya ders arasında deniz, kum ve güneş keyfi yapabileceğiniz eğlenceli bir yer. Gece hayatının hareketli olduğu ve etkinlikleri ile öğrencilere unutulmaz anlar yaşatan Antalya, son yıllarda tercih listesinde ilk sırada bulunmaya başlamıştır. Özellikle, yerli ve yabancı konuklar için konaklama endüstrisi ve otel işletmeciliği okuyanlar için fırsatlarla doludur. Ulaşım açısından öğrencilerin çok fazla sorun yaşamadığı şehirde, öğrencilere çalışma imkanları da sunuluyor.

(3) Ankara

Cumhuriyetimizin ilk eğitim kurumlarından biri olan Ankara Üniversitesi ile birlikte 8 tanesi devlet olmak üzere 22 tane üniversite bulunmaktadır. Ankara'daki üniversitelerde değerli hocalar tarafından verilen eğitimin köklü bir geçmişinin olması yadsınamaz gerçektir. Sokaklarında gece gündüz rahatça dolaşabileceğiniz başkent ortamının emniyeti ve sağladığı kültürel etkinliklerin yanı sıra neredeyse her semtte hizmet veren kütüphaneleriyle genellikle öğrencilerin tercih listesinde önceliğini koruyor.

(4) İstanbul

762 bin öğrenci sayısı ile Türkiye'de en çok üniversite öğrencisini içinde barındıran İstanbul, diğer şehirlerle kıyaslandığında ekonomik açıdan öğrencileri ve aileleri biraz zorlasa da sunduğu kültürel etkinlikler, imkanlar ve sahip olduğu köklü tarihiyle öğrencileri cezbetmeyi her zaman başaran bir şehirdir. Toplam 62 üniversitenin -13 tanesi devlet- eğitim

verdiği şehirde her öğrenciye uygun yurt seçenekleri de oldukça fazladır. Hatta bazı pansiyonlar odalarını öğrencilere indirimli fiyatlarla sunar.

(5) İzmir

172 bin öğrenciye sürekli ev sahipliği yapan İzmir, modern yaşamı ve insanları ile öğrencilerin şehirde yabancılık çekmelerini veya kendilerini dışlanmış hissetmelerini engeller. Eğer İzmir’de okuyorsanız, hayata karışmamak mümkün değildir. Sabah okula giderken gevrek ya da boyoz ile leziz bir kahvaltınız olabilir. Türkiye’nin en tanınmış ve uluslararası kapsamlı fuarı olan ‘İzmir Enternasyonel Fuarı’ ile kültürel etkinliklere katılma şansı yakalayabilirsiniz. Aynı zamanda İzmir’de burs olanağı da çoktur. Alışmakta zorlanmayacağınız bu şehirde öğrenciliğinizin en güzel anlarını yaşarsınız.

(6) Adana

Adana’yı kimileri olumsuz bir şekilde anar. Bunun sizi yanıltmasına izin vermeyin. Adana’nın o kadar çok güzel yönleri var ki... Mesela çevrildiği yeşillikler ve ormanlar ile size huzurlu tabiat manzaraları sunar. Ulaşımında öğrenciler neredeyse hiç sorun yaşamaz. Esnafı güler yüzlü ve yardımseverdir. Ama bunlar Adana’nın en güzel yanı değil. Peki Adana’nın en güzel yanı nedir? Tabii ki, mutfağı.

(7) Çanakkale

Marmara’nın tatlı sahil kentlerinden biri olan Çanakkale, buram buram tarih kokan ve özellikle yerli ve yabancı konuklar için konaklama endüstrisi ve otel işletmeciliği okuyanlar için iş imkanları sunan bir yerdir. Ulaşım imkanları en iyi olan şehirlerden bir tanesidir. Şöyle söyleyelim, şehir içindeki en uzak yere otobüsle 40 dakikada ulaşabilirsiniz. Hatta, her gün günde bir sefer olsa da Ankara ve İstanbul’a uçak seferi vardır. Öğrencilerin ekonomik açıdan sıkıntı çekmeyeceği Çanakkale’nin üniversitesi de donanımlıdır.

bron: kibirsiz.com

Tekst 12 Eğitim Dünyasının 'En'leri

Lees eerst de opgaven voordat je naar de tekst gaat.

(1) Dünyada eğitim farklı şekillerde uygulanmaktadır. Her insanın farklı olması gibi her okulun kendine özgü farklılıkları olabilir. Eğitim binaları, okuryazarlık oranları, en çok ödev veren okullar gibi eğitim dünyasının farklı yönleriyle öne çıkan pek çok okul ve eğitim sistemi vardır. Biz de sizi çok şaşırtacak olan bu eğitim dünyasında dünyanın 'en'leri listemizi sizin için hazırladık. Okullardaki herkesin bildiği sıradanlığı bozanları ve dünyanın farklı ülkelerindeki tek düzeliğe meydan okuyan değişik eğitim olanaklarını keyifle keşfetmeniz için sizi içeriğimizle baş başa bırakıyoruz!

(2) En Çok Ödev Verilen Okul

Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) hükümetler arası bir kuruluştur ve merkezi Paris'tedir. OECD'nin çalışmasına göre dünyanın dört bir yanındaki öğrencilerin ödev yaparken harcadığı saat sayısı belirlenmiştir. Bu araştırma 38 üye ülkede gerçekleştirildi. Çalışmadaki öğrenciler 15 yaşındaki lise öğrencileri oldu. Eski yıllarda yapılan bu çalışmaya göre ödevlerle zamanını en çok geçiren ülke ise Çin oldu. Haftada 13,8 saat ile en fazla saat ödev yapılan ülkedir. Çin'den sonra Rusya haftada 9,7 saat ile gelmektedir. 2,8 saat ile haftada en az ödev yapılan ülke Finlandiya'dır. Finlandiya'yı 2,9 saatlik yapılan ev ödevleri ile Güney Kore takip etmektedir.

(3) Abo İlköğretim Okulu

Dünyada ilginç tasarımlarıyla birçok okul dikkat çekmektedir. Mağaralarda bulunan okullar olduğu gibi ormanın içerisinde bulunan okullar da vardır. Bunlar eğitim ihtiyacından dolayı ortaya çıkmıştır. Listemizde yer verdiğimiz en ilginç okul Amerika'nın New Mexico şehrindeki Abo İlköğretim Okulu'dur. Yer altında bulunmasının yanı sıra tehlikeye maruz kalabilecek dünyadaki en son okul olabilecek nitelikteki yerlerden biri olarak kabul edilmektedir. 1962'de nükleer saldırı olasılığına çözüm olarak inşa edilmiştir. Bu yüzden olası tehlikelere karşı sağlam bir yapısı vardır. Okulda ayrıca elektrik üretmek için bir jeneratör, klimalar, arındırma duşları ve morg odaları bulunmaktadır. Bu okul 20 megatonluk nükleer patlamaya dayanma potansiyeli taşımaktadır.

(4) Finlandiya'da Okullar

2000 yılından bu yana eğitim konusunda Finlandiya hep ilgi odağı olmuştur. Finlandiya'nın başarılı eğitim sistemi açısından dünyanın ilk sıralarında yer aldığı bilinen bir gerçektir. Öğretmen başına düşen öğrenci oranı, öğrencilere verilen bireysel haklar ve öğretim kurumlarındaki öğrenci sayıları Finlandiya'yı eğitimde nitelikli bir sisteme sahip ülke yapar. Finlandiya halkı, kısıtlamalar getirmeyen geniş fikirli eğitime çok fazla önem vermektedir. Zamanlarını en iyi ve hoşgörülü eğitim araştırmalarına bağlı bir sistem inşa etmeye harcarlar. En önemlisi

öğrenciler çalışma programlarını istek ve yeteneklerine göre kendileri hazırlayabilmektedir. Mesleki eğitimleri ise iş odaklıdır. Ayrıca Güney Kore, Danimarka ve Japonya gibi ülkeler de listede Finlandiya'yı takip eden ülkeler arasında her zaman ilk sıralarda bulunmaktadır.

(5) Çin'de Okullar

Dünyanın en kalabalık okulu sınıf başına 113 çocukla Çin'dedir. Geçmiş yıllarda her sınıf için 66 öğrenci bulunan okulun hedefi bu sayıyı 56'ya düşürmektir. Belli bir nedenle kapatılan okullar yüzünden birçok öğrenci belli başlı okullara gidebilmiştir. Büyük sınıflardaki öğrencilerin konuşma şansı daha azdır ve öğretmenler de sınıf etkinliklerine isteksiz olabilirler. Bu nedenle kalabalık sınıflar eğitimin kalitesini etkilemektedir. Ayrıca aşırı kalabalık olması hem manevi hem de fiziksel emniyet sorunlarına da neden olur. Az sayıdaki öğrenciye kıyasla çok fazla öğrenciyi takip etmek zor olduğundan herhangi bir sorun çıktığında zamanında müdahale etmek de zor olur. Bu nedenle diğer okullara oranla bu okulda çok sık sorunla karşılaşılır; üstelik çıkan sorunlar çözümsüz de kalabilir.

bron: dergice.com

